بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

Bismillahir-rəhmanir-rəhim

ABBASQULU AĞA BAKIXANOV QÜDSİ

Axirət Fədaisi

Azərbaycan orta əsr ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi yazıçı, şair və filosof Abbasqulu ağa Bakıxanov Qüdsinin «Nəsihətlər» əsərinin farscadan tərcüməsi

TƏRCÜMƏNİ HAZIRLAYANLAR

Feyruz Bağırov · Abdulla Bağırov

NAXÇIVAN · 2009

Axirət Fədaisi

Azərbaycan orta əsr ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi yazıçı, şair və filosof Abbasqulu ağa Bakıxanov Qüdsinin «Nəsihətlər» əsərinin farscadan tərcüməsi.

(Müqəddimə, şərh və yenidən işlənmiş ədəbi-bədii tərcümə)

Feyruz Bağırov · Abdulla Bağırov

NAXÇIVAN — 2009

«İnsana verilmiş bir dövlət varsa, o da
Allahın bəxş etdiyi elmlə ədalətdir.»

— Bakıxanov A. —

«Uşaqlıqda öyrənilən elm
Daşa qazılmış yazı kimidir».

— Bakıxanov A. —

Mündəricat

Bakıxanov Abbasquluağa Qüdsi haqqında 05

Müqəddimə əvəzi 10

Nəsihətlər 12

Nəsihətlər 1–40 12

Nəsihətlər 41–80 16

Nəsihətlər 81–130 19

Qeyd 25

MÜƏLLİF HAQQINDA

Bakıxanov Abbasqulu ağa Qüdsi

Abbasqulu ağa Bakıxanov Qüdsi (1794–1846)

1794-cü ilin 3 iyul tarixində Xilə (Əmircan) kəndində Bakı xanı II Mirzə Məhəmmədin (1784-1791) ailəsində doğulmuşdur.

Abbasquluağa ruhani təhsil alaraq ilahiyyat fənlərini mənimsəmişdir.

1820-ci ildə Abbasquluağa Ələhiddə Qafqaz Korpusunda hərbi qulluğa götürülərək çar Rus ordusu sıralarında xidmət etmişdir.

1822-ci ildə qulluq etdiyi Korpusda Şərq dilləri üzrə mütərcimliyə işə götürülən Bakıxanova nümunəvi hərbiçi kimi (1842-ci ildə) polkovnik rütbəsi verilmişdir.

Abbasquluağa bədii yaradıcılığa 1834-cü ildən hərbi işdən istefaya çıxandan sonra başlamışdı. O, 1841-ci ildə yazdığı "Gülüstani-İrəm" əsərini rus dilinə də tərcümə etmiş (Həmin əsər 1951-ci ildə Azərbaycan oxucularına 300 nüxsə ilə çatdırılmışdır).

1984-cü ildə Abbasquluağa Bakıxanovun seçilmiş əsərləri (40.000 nüxsədə) müasir Azərbaycan dilində nəşr olunmuş.

1990-cı ildə "Gənclik" nəşriyyatı tərəfindən "Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası" seriyasının 49-cu cildində, (35.000 nüxsədə) müəllifin "Kitabi-Əsgəriyyə" əsərini də gənc oxuculara hədiyyə etmişlər.

Müəllifin əsərlərində şərq fəlsəfəsi və əxlaq prinsipləri əsas yer tutur. Onun qələmə aldığı əsərlər "Riyaz-ül-qüds", "Təhzib-ül-əxlaq", "Kitabi-nəsayeh", "Eyn-ül-mizan", "Miskat-ül-ənvar" və başqalarıdır.

Müqəddəs "Quran" kitabına əsaslanan Abbasquluağa yaradıcılığında İslam dininin ehkamlarını təbliğ etmişdir. O, əsərlərində fəlsəfəni fərqləndirərək yalnız Ulu Yaradanın fövqəlelmi kimi göstərmişdi.

Bakıxanova görə Allah insanda ruh, ağıl və idrakı yaratmışdır. O, dövrünün İslam təlimlərinə əsaslanaraq göstərmişdir ki, bu dünyada varlığı "mümkün" olan yalnız varlığı "zəruri" olan Allahdır.

Mümkün varlıq-zəruri varlıqdan yaradılmış, yəni aləmləri tək olan Allah yaratmışdır.

Yaranma və məhv olma ancaq bu dünyaya aiddir, çünki inkişaf mümkün varlığın ayrılmaz hissəsidir.

Abbasquluağa dünya həyatından da yazaraq bildirir ki, cansız və canlılar dörd ünsürdən ibarətdir. Onların əsas varlığı hava, atəş (od), torpaq və sudan ibarətdir.

Buna görə də Dünya həyatında Allah tərəfindən "nizam", "müvazinət" və "səbəb" yaradılmışdır.

Bakıxanov etikaya "mənəviyyat fəlsəfəsi" kimi yanaşdığından, əsərlərində əsas diqqəti insani keyfiyyətlərə vermişdir.

Abbasquluağaya görə insandakı əxlaqi keyfiyyət tərzi-hərəkətlə uyğun olmalıdır. Müəllif əsərlərində insandakı doğruçuluq, vicdan, namus, ədalət, təvəzökarlıq, dostluq, qənaətçillik və alicənablıq prinsipləri özünü göstərməkdədir.

Abbasquluağa Bakıxanov bədii əsərlər ilə elmi-fəlsəfi kitabların da müəllifidir. O, öz dövründən əvvəlki yaşamış münəccimlərin nəzəri bilikləri əsasında "Əsrar-ül-Məläküt" ("İlahinin sirrləri") adlı əsərini də yazmışdır.

> *1951-ci ildə Azərbaycan oxucularına müasir ədəbi dildə çatdırılan "Gülüstani-İrəm" ("Behişt çiçəkləri") adlı əsərində müəllif belə deyir:-"Bu dünyada insandakı mal və dövlət puç olacaq, ixtiyar (vəzifə) və iqtidar (sağlıq) əldən gedəcəkdir..."*

> *Müəllif sözünə ara verərək qətiyyətlə belə deyir:-"İnsanda şəxsi ləyaqət olmasa mənsəb və sülalə şərəfi qürbətdə naməlum,*

> *vətəndə isə məzəmmətlə qarşılanacaq. Bütün bunlara fikir vermək mənasızdır. Çünki, etibar ediləcək bir dövlət varsa o da Allah və onun bəxş etdiyi elmlə ədalətidir". (Bax, A.Bakıxanov, "Gülüstani-İrəm", Bakı-1951).*

Axirət Fədaisi Abbasquluağa ömrünün son günlərini Ərəbistandakı müsəlmanların müqəddəs ziyarətgahlarında keçirmiş. O, şərq ölkələrində olarkən coğrafiya elmi üçün əhəmiyyətli olan "Kəşf-ül-qəraib" ("Coğrafiya") əsərini də yazmışdır.

Abbasquluağa yaradıcılığında bədii-lirik və satirik şeirlər də yazmış, rus təmsilçisi İ.A.Krılovun "Uzunqulaq və bülbül" şeirini isə dilimizə tərcümə etmişdir.

Böyük ədib Tiflisdə jurnalistika sahəsində də işləyərək 1828-1832-ci illərdə Fars dilində nəşr olunan "Tiflis xəbərləri" qəzetinin redaktoru olmuşdur.

Bakıxanov ərəb ölkələrində olarkən özünə "Qüdsi" (pak) təxəllüsünü də götürmüşdür. O, xalq, ədalət və həqiqət yolunda canını qurban verən mərd və mübariz qəhrəmanları tərənnüm edərək belə demişdir;

Abbasquluağa Bakıxanov fədakar mömin kimi 53 yaşında, Həcc ziyarətindən qayıdarkən Məkkə şəhəri yaxınlığında dünyadan köçmüş və "Baqi məzarlığı"nda dəfn olunmuşdur.

Allah ruhuna rəhmət eləsin! Amin!

"Gül qönçədə qala bilməz, yırtıb çıxar paltarını,

Budur onun təbiətdən öz hünəri, vüqarı.

Beləcə də haqq yolunda çarpışan hər mərd insan,

Ya xalqına xeyir verər, ya da yolda verər can".

QÜDSİNİN «NƏSİHƏTLƏR» ƏSƏRİNƏ

Müqəddimə əvəzi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

Bismillahir-rəhmanir-rəhim! (Mehriban və bağışlayan Allahın adı ilə!)

Nemətləri və xeyirli işləri bəxş edən Allaha şükürlər olsun!

Əxlaq gözəlliklərini yerinə yetirməyə layiq görünən peyğəmbərlərə mənəvi əxlaqımızı qoruyanlara Allahın köməyi olsun!

Acizlik və günahkarlığına etiraf edən müəllif, Abbasquluağa Mirzəməhəmmədxan oğlu Bakıxanov (Allah atamı behiştlik etsin!).

Mən nə qədər axtardımsa uşaqların təlimi üçün elə bir kitab tapa bilmədim ki, asan dil ilə oxunsun və əxlaqa fayda versin.

Məktəblərdəki dərsliklər qarışıq-dolaşıq sözlərlə yazıldığından müəllimlər onları anlaya bilmir. Bəzi kitabların oxunuşu o qədər məntiqsizdir ki, onları da yadda saxlamaq olmur.

Hər şeydən əvvəl kiçik yaşlı uşaqlara əxlaq gözəlliklərini öyrətmək lazımdır. Pis xasiyyətlər uşaq təbiətinə daxil olarsa elmlə ədəb öyrətmək çətinləşər.

Hicri tarixi il 1252-ci (miladi 1831) ildə “Nəsihətlər” adlı yığcam kitab yazıram.

Ümüdvaram ki, qüdrətli Allahın köməyi ilə yazdığım sözlər oxuculara fayda verməklə onları sevindirəcəkdir.

Cavanlara üz tutub deyirəm ki,-“Ey əziz oxucular! Allah insanı dünyada hər məxluqdan üstün yaratmışdır. Heyvanlar böyük bədən və gücləri ilə insanın əlində ram olur. Bu isə insanın bacarıq qabiliyyətindəndir. Hər kəs bilikli və iş bacaran olarsa dünyada hörmət qazanar. Buna görə də iş bacarmaq üçün təcrübəli adamlardan öyrənmək lazımdır.

Mənim xeyirli nəsihətlərim axirət fədailərinə mənfəət gətirər. Nəsihətləri oxuyanlar Abbasquluağanın ruhuna dua etsinlər”.

ABBASQULU AĞA BAKIXANOV QÜDSİNİN VƏSİYYƏTİ

Nəsihətlər

1. Hər kəs vəzifədə, elmdə və yaşda səndən böyükdürsə, ona hörmətlə ehtiram göstər ki, kiçiklər də sənə hörmət etsinlər.

2. Alimlərin əməllərini yüksək bil. Aranızda peyqəmbər və imamlar olmadığından şərəf alimlərinə ehtiram edin.

3. Şahlara və əmirlərə (məmurlara) itaət etmək lazımdır ki, onlar olmasalar insanlar bir-birlərinə qəsd edərlər.

4. Hər hansı ölkədə olsan yerli qanun-qaydalara əməl et ki, əzab-əziyyətə düçar olmayasan.

5. Bu dünya və axirət üçün lazımsız işləri görmə ki, tezliklə ziyana düşərsən.

6. Birini bədbəxt və zavallı vəziyyətdə görəndə gülmə ki, Allah da səni onlara tay etməsin.

7. Hər kəsi görəndə ondan əvvəl salam ver.

8 Hər kəs səndən söz soruşsa ədəblə cavab ver ki, başqaları da səni sevsin.

9 Gəncliyində elə adamlarla dostluq et ki, yaşlaşanda xəcalət olmayasan.

10 Ətrafındakı nəxaləf və hərzə danışan adamlardan uzaqlaş ki, səni də onlara tay bilməsinlər.

11 Ehtiyaclıya bacardığın qədər kömək et ki, sənin də ehtiyacın olanda kömək etsinlər.

12 Heç kəsin pisliyini başqalarına söyləmə. Çünki o şəxs sənə düşmən olarsa sözlərini yayar, dost olarsa haqqında pis düşünər.

13 Yalan danışanlardan çəkin. Çünki onlar doğru sözlərinə inanmazlar.

14 Başqalarının eybini sənə danışandan uzaq ol. Çünki o, sənin də eybini başqalarına söyləyər.

15 Bir adamla elə dostluq etmə ki, bir gün düşmən olanda səni məhv etsin.

16 Heç kəslə qatı düşmənçilik etmə ki, zərurətdən dost olanda xəcalət çəkməyəsən.

17 İnsan qəzəbli olanda ağlı azalır. Bu halda Şeytanı lənətləməklə hər işi sonraya saxlamalıdır.

18 Sənə aid olmayan işləri görməyə çalışma. Tezliklə xeyir görməyib hər işdən geri qalarsan.

19 Tənbəllikdən uzaq ol ki, bütün eyblərdən pisdir. Çünki məxluqat kainatla hərəkətdədir.

20 Allah dünyanı nizamda saxlamaq üçün hər məxluqatı yaratmışdır ki, biri digərsiz yaşaya bilməsin.

21 Kamil insan tənbəllik edib işə yaramasa, daş və palçıq ondan yaxşıdır. Çünki onların hər ikisindən bina tikirlər.

22 Elm və kamalı əldə etməyi hər şeydən daha əziz bil. Çünki kamil insan hər şeyi onların vasitəsi ilə əldə edir.

23 Başqasına pislik etməyə çalışan bir adama yaxşılıq etmək, yaxşılara pislik etmək kimidir.

24 Hər sözü eşidən kimi ona inanma. Çox ehtimal ki, o sözü deməyin bir qərəzi vardır və ya sözün düzgünlüyündən xəbərsizdir. Eşitdiyin sözün düzgünlüyünü başqa yerdən öyrənməyə çalış.

25 Unutma ki, bir işin (sözün) necəliyinə (doğruluğuna) inansan, sonradan xəcalətli qalmazsan.

26 Söyüşlə zarafatı özünə adət eləmə ki, xalqın gözündə alçalarsan.

27 Görülmüş işə istehza etmə ki, xalqın nəzərindən düşərsən.

28 Mübahisədə qalib gəlsən məğlubun nadanlığını ifşa etmə. Çünki həmin şəxs intiqam üçün fürsət axtarar.

29 Söhbət zamanı başqasının sözlərini yarımçıq kəsib danışma. Çünki danışıqda sözü kəsmək nadanlıqdır.

30 Mümkündür ki, bir şəxs səhv üzündən öz sirrini açıb desin. Bil ki, çox danışmaqla sirrini əldən verməyəsən.

31 Rahatlıq sağlamlıqdan yaranar, mal-dövlət yığmaqla rahatlıq pozular.

32 Kasıb adam halal zəhməti ilə qazandığını rahatlıqla yeyər. Dövlətli haram yeməklə minnət və qorxu çəkər.

33 Sənə müsibət üz verəndə Allaha təvəkkül deməklə səbr et. Çünki əldən gedən geri qayıtmayacaq.

34 Əgər dünən üçün heyifsilənsən, sabahkı işlərindən qafil olarsan.

35 Öz dərdini başqalarına söyləmə ki, düşmənlərin qüvvətlənər, dostlarının da nəzərindən düşərsən.

36 Qəzəbli şəxs başqalarının günahları üzündən özünə əzab verər.

37 Paxıllıq qabiliyyətsizlik əlamətidir.

38 Hünər və qabiliyyətinə inanan başqalarından güclü olar.

39 Hünərsiz adam tərəqqiyə çatmaz və hünərlilərin də tərəqqisini pisləyər.

40 Paxıllıqdan daha alovlu yandırıcı atəş yoxdur.

41 Paxıllar ömürlərində heç vaxt rahatlıq tapmazlar.

42 Başqasının sağlığı paxıla dərd gətirər.

43 Həris adam həmişə kədərli olar, çünki o nə qədər yığsa (qazansa) elə bilər ki azdır.

44 Düşmənin şirin dilinə inanma, bil ki, o səni aldadır və ya zəifdirsə fürsət gözləyir.

45 Başqaları səni tərifləməklə istedadlı olmağını zənn etmə. Çünki tərifləyənin məqsədində tərifli sözlər ilə münasibətini gizlədə bilər.

46 Harada olsan həddini bil ki, özünü aşağı və yuxarı tutmayasan.

47 Xalq sənin kimliyini yalnız dilindən çıxan sözlərinə görə qiymətləndirər.

48 Xalq içərisində hərzə-hərzə danışmaqdan özünü çəkindir.

49 Hər bir işi ağlının təsdiqi ilə gör.

50 Həyatında bəxtin gətirməsə də elmli adam kimi olmağına sevin.

51 Bilmədiyin bir işi inkar etmə, bildiyin işin də düzgünlüyünə bel bağlama.

52 Həyatda dünya bilikləri (elmləri) az olduğu kimi idrakımız da gücsüzdür.

53 Xoşxasiyyət adamın ətrafında dostları da çox olar, necə ki, maddənin (günəşin) ətrafında dövr edənlər mövcuddur.

54 Dostları çox olanlar həyatda xoşbəxtdir.

55 Əsl dost dərdinə şərik olmaqla nöqsanlarını göstərib, ehtiyacına dayaq durandır.

56 Dünya malını sevən və mövqe axtarmağa həris olan adam dostluğa yaramaz.

57 Dünya malına həris olanlar yalnız özlərini düşünərək başqalarına ziyan verər.

58 Hər işdə qərəzli olmayan özündən ağıllı adamlarla məsləhətləş.

59 Tək adamın düşünməsi hər işin öhdəsindən gəlməyə qüdrəti çatmaz.

60 Sözün qədrini onu deyənin halı ilə müqayisə etmə.

61 Bəzən elə olur ki, cahilin sözü aqilin sözlərindən mənalı olur.

62 Həyatda imkanlı adamlar bəzən elə səhvlərə yol verirlər ki, imkansız (adi) adamlar onu etməzlər.

63 Yaxşılıq etməklə dinsizi özünə dost, yamanlıq etməklə isə dindar dostunu itirə bilərsən.

64 Çox yeməkdən çəkin ki, bədənin sağlamlığı ilə ağla ziyanı vardır.

65 Ürəyin istədiyini eləməkdənsə, ağlın işlətdiyinə əməl et ki, yaxşı və pisi ayrıd edə biləsən.

66 Ağıldan və elmdən daha yaxşı bir dövlət yoxdur. Çünki onları sənin əlindən ala bilməzlər.

67 Bir adama nəsihət vermək istəsən xəlvətdə de ki, xalq bilməsin.

68 Vədə verdiyinə əməl elə ki, başqa sözlərinə də inansınlar.

69 İmkan daxilində özgənin bəxşişini qəbul etmə. Çünki sən alçalarsan o isə böyük görünər.

70 Bu gün görə bilməyəcəyin işi sabaha saxlama, çünki sabah işin müşkül ola bilər.

71 Doğruluğu özünə dost, yalanı düşmən bil.

72 Yalançının aqibəti xalq arasında rüsvayçılıqdır.

73 Başqasının eybini görəndə gizlət ki, Allah da sənin eyiblərini örtsün.

74 Yaxşılıq ehtimalı olanda, adamların işlərinə pis demə. Çünki yaxşı işlərindən xəbərsizsən.

75 İnsanın şərəfi özünün qabiliyyətindədir.

76 Naxələf övlad nəslinin adını batırar.

77 Özünə rəva görmədiyin bir şeyi başqalarına rəva bilmə ki, rəva gördüyündən cəza alarsan.

78 Hər bir dinsizin pis əməllərinə görə şübhəsiz qiyamətdə cəzası da olacaqdır.

79 Dünyada kimə yaxşılıq və pislik etsən, bil ki özünə etmisən.

80 Hər bir sözü deyəndə və ya iş görəndə arxayın olma ki, o sözün ya əməlin üstü açılmaya. Pis sözlə bəd əməlin sahibi gec-tez rüsvay olar.

81 Hər kəsə (möminə) zərər verilməsinə razılıq vermə ki, axırda hörmət qazanasan.

82 Əmanətə xəyanət etmə ki, Allahın qəzəbi ilə xalq arasında rüsvay olasan.

83 Qohum-əqrəba ilə mehriban ol ki, onlar da sənə mehribançılıq etsinlər.

84 Qonşularla yaxşı rəftar et ki, sənlə mehriban olsunlar. Bil ki, onlar çoxdur sən isə tək.

85 Bəd əməllərdən uzaq ol ki, bütün yaxşı işlərin əldən getməsin.

86 Bədməcaz adam öz çirkin xasiyətindən əl çəkməsə, xaldan uzaq düşər.

87 Bir adama yaxşılıq etsən onun boynuna minnət qoyma ki, yaxşılığın əldən gedər.

88 Ağıllı adam odur ki, öz eybini başqalarının eyiblərindən artıq görə və öz hünərini özgələrinkindən az bilə.

89 Sənə hər kim pislik etsə səbirli ol ki, onun pisliyindən uzaqlaşasan.

90 Sənə pislik edənin şərindən uzaq ol və pislik edənə qoşulma ki, sən də onun tayı olarsan.

91 Nə qədər imkanın varsa həyatda dostluq axtar, çünki düşmənçilik peşmançılığa gətirib çıxarar.

92 Hər bir düşməni zəif hesab etmə, çünki düşmənin qüvvətlilərlə əlaqəsi olar.

93 Heç kəsin ədavətini ürəyində saxlama ki, qəlb rahatlığı ilə dinin pozular.

94 Bir kəsin səndən pis danışıqlarını eşitdikdə tezliklə həmin adama sözlərinin düz və yanlışlığını çatdır.

95 Allahın sənə verdiyi dövlət, dünya və axirət mənafeyinə sərf etmək üçündür.

96 Paxıl adam dünyadakı varından məhrum olaraq dünyadan köçər və var-dövlət özgəyə çatar.

97 Var-dövləti sərf edərkən israfçılığa yol vermə ki, sonra ehtiyacın olanda əlin boş qalmasın.

98 Diqqət et ki, bir iş görəndə mənfəət əvəzində bədnamçılıq qazanmayasan.

99 Yaxşı əməldən iki dəfə zövq alarsan, onu edəndə və səvab qazananda.

100 Dünyada hər şey məhvə məhkumdur.

101 Dünya işləri məhvə məhkum olduğundan, gərəkdir ki heç nəyə aludə olmayasan ki, bir gün əzabla rastlaşacaqsan.

102 Ömrünü elə bir işdə çürütmə ki, axırda peşmançılıq çəkəsən.

103 Bir işi görəndə əvvəlcədən yaxşı düşün ki, sonra peşman olmayasan.

104 Hər hansı bir işi görmək üçün çox vaxt lazımdır ki, yerinə yetirilməsinə fürsət olsun.

105 Kasıblıqdan və çarəsizlikdən şikayətlənmə ki, səndən betərləri sənin kimi olmağı istərlər.

106 Allah dünyanı öz məsləhəti ilə nizamlı yaratmışdır. İnsanlar bir-birləri ilə bərabər ola bilməzlər. Necə ki, gözün gördüyü işi qulaq edə bilməz və ağızın edə biləcəyini əl edə bilməz. Allah insandakı hər bir üzvü müəyyən iş üçün yaratmışdır.

107 İnsanlar surət və səsdə müxtəlif olduqları halda, elm və əxlaqda fərqlidirlər.

108 Yaradan Allaha şükür edərək irad tutmamalıyıq ki, insanlar niyə fərqlidir.

109 İstədiyin bir iş baş tutmasa fikirləş ki, bəlkə səbəbkar özün olmuşsan.

110 İşinizi ağılla yerinə yetimədikdə “Allah qoymadı” deyərək şikayətlənmə.

111 Hər işdə etiqadlı olmaq gərəkdir.

112 İsrafçılığa aludə olsaq işimizdə xeyir görmərik.

113 İnsanda mehribançılıq olduğu kimi, lazım gəldikdə qəzəblənmək (amirlik) də lazımdır.

114 Kamil insan hər işdə ortaq məxrəcdə qalmağı üstün bilər.

115 Günahkarı cəzasız qoyma ki, başqalarına da ibrət olsun.

116 Nahaqdan cəza verilənə kömək et ki, bəlaya düşəndə sənə də kömək etsinlər.

117 Bədbəxt o şəxsdir ki, heç kəsə yaxşılıq etmir.

118 Çalışmadan Allahdan qismət gözləmək əbəsdir.

119 Yaxşı iş görməklə günahları bağışlamaq mümkündür.

120 Görüləsi işin varsa, özün onun yerinə yetirilməsinə nəzarətçi ol ki, heç kəs sənin fikrini özününkündən üstün tutmasın.

121 Zövqlər müxtəlif olduğundan başqası sənin işini, istədiyin kimi görə bilməz.

122 Bir işi köməksiz görmək mümkün deyil.

123 Bir işi tapşıranda, özün də icrasına diqqət yetir.

124 Bacarığına görə iş götür ki, nəfsinə qalib gələsən.

125 Adam çox dalınca qaçarsa, azdan da əli üzülər.

126 Hər kəsə halına görə yaxşılıq elə.

127 Cüzi yaxşılıqla böyük yaxşılıq kimi ehtiyaclını sevindirə bilərsən.

128 Bir işi görməyə ixtiyarımız olsa belə, Allahın köməyi olmadan lazımınca görə bilmərik.

129 Hər işə Allahın adı ilə (Bismillah deməklə) başla.

130 Hər işin müvəffəq olması üçün, yalnız Xudavəndi-aləmdən istə.

TƏRCÜMƏ HAQQINDA

Qeyd

Abdulla Hacı Məhəmməd oğlu (1898–1973)
«Nəsihətlər»in ilk tərcüməçisi

A.Bakıxanovun “Nəsihətlər”nin tərcüməsini qalın hərflərlə 1966-cı ilin mart-aprel aylarında müəllifin atası Abdulla Hacı Məhəmməd oğlu (1898-1973) tərəfindən tərcümə edilmişdir. Yazıçının qısa həyat-yaradıcılığı ilə ədəbi tərcümə isə nazik hərflərlə yazılaraq, 2008-ci ilin sentyabr ayında Azərbaycan MEA Nəsimi adına dilçilik İnstitutu tərəfindən 1985-ci ildə nəşr olunmuş “Ərəb və Fars sözləri Lüğəti”ndən istifadə edilərək müasir oxuculara çatdırılır.

Axirət Fədaisi

NAXÇIVAN · 2009

Nəsihətləri oxuyanlar Abbasquluağanın ruhuna dua etsinlər.